

OD PIERWIOSNKA DO PISANKI

Nacieszyliśmy się już zimą i z wielką niecierpliwością oczekujemy na pierwsze oznaki wiosny, tej prawdziwej wiosny. Wypatrujący jej zdążyli zauważyć kwitnącą leszczynę oraz maleńkie białe przebiśniegi. Uważnie popatrujemy w niebo, by dostrzec powracające z dalekiej podróży gromady ptaków. Cieszymy się, gdy rano budzi nas słońce i ich wesoly świergot. Nieśmiało z wierzbowych pąków wychylają się baze. Na sercu robi się radośniej, bo dni znacznie się wydłużyły. Już planujemy wiosenne porządki. W przydomowych sadach i ogrodach trwa podcinanie drzewek, zapobiegliwi wapnują pnie drzew, chroniąc je przed szkodnikami.

Nadal trwa Wielki Post. Nieraz widzimy, że ludzie są krzywdzeni, czasami sami krzywdzimy innych, postępując źle. Starajmy się w tym czasie pokonywać w sobie zło. Zachęcajmy też innych do czynienia dobra. Tyle jesteście warci, ile drugiemu możemy dać. W tym szczególnym czasie uczmy się drugiego człowieka, stając się wrażliwymi i pomocnymi.

21 marca powitamy pierwszy kalendarzowy dzień wiosny. Dzieci spędzą mroźną zimą, wrzucając marzannę do wody i tworząc radosne, wiosenne przemarsze.

„W marcu jak w garncu”, „Kwiecień plecień, bo przeplata, trochę zimy, trochę lata” – wszyscy znamy te przysłowia i wiemy, że marcowe i kwietniowa pogoda sprzyja przeziębieniom, anginom i grypom. Jest na to rada: należy

odpowiednio się ubierać, spożywać dużo owoców i warzyw, które są źródłem witamin.

Pierwszego dnia kwietnia mogą nas spotkać psoty i kawały. „Prima aprilis, bo się pomylił” – to dzień, który usprawiedliwia wszystkie żarty, byle byłyby one w dobrym tonie.

Nasze życie ciągle przeplatane jest radością i smutkiem. Dla wszystkich Polaków i milionów ludzi na świecie głęboko w sercu i w pamięci wyryta jest data, godzina i rok odejścia do innego, lepszego świata – Domu Ojca Jana Pawła II. 2 kwietnia, godz. 21:37 rok 2005, tego dnia świat jakby zamarł. Niech pamięć o Ojcu Świętym, o Jego nauczaniu żyje w nas, byśmy mogli w sobie i wokół siebie budować „cywilizację miłości”. Uczcijmy ten dzień modlitwą, naszą obecnością na mszy świętej. Zapalmy świecę i umieśćmy ją w oknie, jako znak solidarności z rodakami. Wielu z nas ze zniczami w dłoni przyjdzie o tej wyjątkowej godzinie do figurki Matki Bożej przy rymańskim kościele. Tam spotkamy się na wspólnej modlitwie.

5 kwietnia z palmami w dłoniach wierni rozpoczną obchody Wielkiego Tygodnia. Niedziela Palmowa znana jest również pod nazwą Niedzieli Kwietnej lub Niedzieli Wierzbej. Liturgia tego dnia wprowadza ludzi w atmosferę wydarzeń bezpośrednio poprzedzających śmierć i zmartwychwstanie Chrystusa. To wierzba od niepamiętnych czasów uważana była za symbol nieśmiertelności i zmartwych-

*Wszystkim naszym
Drogim Czytelnikom
i Mieszkańcom Gminy
najserdeczniejsze życzenia radosnych,
pełnych nadziei i optymizmu
Świąt Zmartwychwstania Pańskiego
oraz zdrowia i wszelkiej pomyślności*

składa

*Wójt i Rada Gminy
Rymań*

wstania. To z jej gałęzi tradycyjnie przygotowywane są palmy wielkanocne. Ścinano je już w środę popielcową i wstawiano do naczynia z wodą, aby zazieleniły się już na Palmową Niedzielę. Podobnie postępowano z gałęziami malin i porzeczek, które z bukszpanem, barwinkiem, cistem i widłakiem stanowiły kompozycję wielkanocnych palm. Dzisiaj najczęściej kupujemy palmy w sklepach, kwaciarniach, czasem w ostatniej chwili, tuż przed nabożeństwem. W wielu miejscowościach palmy wielkanocne przygotowuje się własnoręcznie.

Członkowie Caritas przy parafii św. Szczepana zachęcają w najbliższym czasie wszystkich chętnych do nabycia palemek, wielkanocnych stroików oraz kart świątecznych przy swoich kramikach. Znany jest zwyczaj smagania siebie nawzajem palmą po to, aby ciało zahartować przed trudami kolejnego roku. Połykano również baze zrywane z palemek, aby nie cierpieć na ból gardła i głowy. Rolnicy

palmowe gałązki podkładali pod pierwszą zaoraną skibę. Niedziela Palmowa zaczyna obchody Wielkiego Tygodnia. Ten wyjątkowy tydzień jest czasem porządkowania nie tylko domów, ale i własnego wnętrza przez liczne posty i umartwienia.

Triduum – czyli od łac. słowa – trzy najświętsze dni całego roku liturgicznego to wydarzenia Ewangeliczne związane z Wielkim Czwartkiem, Piątkiem i Sobotą. W dniach od 12 do 13 kwietnia obchodzić będziemy najważniejsze i najradośniejsze święto chrześcijan - Zmartwychwstanie Pańskie. Wielkanoc to powrót do początku, do źródeł, to odradzanie się wszystkiego tego, co w nas najlepsze. Radość i łaska promieniująca blaskiem Chrystusa Zmartwychwstałego to podstawowe przesłanie tych wiosennych świąt. Niech staną się okazją do umocnienia wiary i odnowienia naszych więzi rodzinnych.

POZNAJEMY SOŁTYSÓW

Pani **Wanda Świątek** w **Starninie** mieszka od urodzenia. Tutaj wspólnie z mężem prowadzą gospodarstwo rolne.

Sołtysiem jest od 1998 roku, a więc już ponad 10 lat.

W okresie tym, jak mówi, różnie bywało i na pewno wiele zmieniło się, ale wciąż jest bardzo dużo do zrobienia.

W ostatnim okresie w sołectwie zmodernizowano i rozbudowano oświetlenie uliczne, przeprowadzono remont drogi gminnej do Rymaniu, a przede wszystkim uruchomiono Punkt Przedszkolny, do którego uczęszcza 25 dzieci.

Zmieniło się też nastawienie mieszkańców do wyglądu własnych posesji.

Widać tu dużą poprawę, ale i tak nie jest jeszcze, jak być powinno.

Chciałaby, aby cały Starnin

wyglądał pięknie, a więc, aby wszyscy mieszkańcy zadbali o własne obejścia.

Z niecierpliwością, tak jak inni mieszkańcy, czeka na realizację inwestycji wodno-kanalizacyjnej: „Wspaniale, że to już niedługo, bo nareszcie będzie czysta woda i skanalizowana cała wieś, a to na pewno wpłynie pozytywnie na estetykę Starnina”.

Cierpliwie czeka też na remont sali wiejskiej, podkreśla konieczność wymiany dachu i zainstalowania ogrzewania. Mówiąc o placu zabaw dla dzieci, który jest bezwzględnie potrzebny, z entuzjazmem wymienia miejsca, gdzie najlepiej można byłoby ten plac urządzić.

Konieczne też trzeba zrobić remont odcinka drogi do szkoły.

„Gdyby tak jeszcze remont drogi przez wieś i chodniki ... wtedy byłoby cudownie” – planuje Pani Sołtys

Korzystając z okazji, wszystkim mieszkańcom sołectwa Starnin i całej Gminy składa życzenia Zdrowych, Pogodnych Świąt Wielkanocnych, pełnych wiary, nadziei i miłości, a także radosnego wiosennego nastroju, serdecznych spotkań w gronie rodzinnym i wśród przyjaciół oraz wesołego Alleluja.

*Z okazji Świąt Wielkanocnych
życzenia wszelkiej pomyślności,
rodzinnego ciepła, wzajemnego
rozumienia i cierpliwości oraz
spełnienia pokładanych
w swoich bliskich nadziei.*

składa

Dyrekcja ZSP w Rymaniu

*Z okazji Wielkiej Nocy
życzenia wielu łask
i Bożego błogosławieństwa
Chrystusa Zmartwychwstałego
dla całej wspólnoty wiernych
zgromadzonych wokół św. Szczepana*

składa

Caritas z Rymania

WIEM KOMU POMAGAM

**1% PODATKU DLA OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH
PODOPIECZNYCH
FUNDACJI „SŁONECZKO”
PRZEKAŻ**

**Wpisując w zeznaniu za 2008 rok
Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Słoneczko”
nr KRS 0000186434 i obliczoną kwotę 1% podatku
Urząd Skarbowy zrobi to za Ciebie i przekaże nam**

Twój podatek

**Fundacja Pomocy Osobom
Niepełnosprawnym „Słoneczko”**

Stanica 33, 77-400 Złotów,

NIP 767-15-85-965, REGON 572125388

Tel. 067 263 20 02, 501 027 793

www.fundacja-slonieczko.pl www.ngo.pl

**Głównym celem fundacji jest pomoc osobom
niepełnosprawnym w pozyskiwaniu środków
finansowych na rehabilitację, leczenie oraz zakup sprzętu
rehabilitacyjnego i ortopedycznego.**

ZAPROSZENIE

**Rada Rodziców przy Zespole Szkół Publicznych
w Rymaniu**

**ma zaszczyt zaprosić wszystkich miłośników tańca
na zabawę charytatywną,**

która odbędzie się dnia 18 kwietnia 2009 r.

w sali GOK w Rymaniu o godz. 20.00.

**Zapewniamy jedzenie, miłą atmosferę
i bardzo dobrą zabawę przy zespole na żywo.**

Cena biletu 120 zł od pary.

**Zapisy oraz wpłaty przyjmowane są
w Sekretariacie ZSP w Rymaniu.**

Serdecznie zapraszamy Organizatorzy

APEL DO MIESZKAŃCÓW GMINY RYMAŃ!

Wraz z nadejściem wiosny, wszyscy przystępujemy do sprzątnięcia swoich posesji, pamiętając jednocześnie o terenach bezpośrednio przylegających do tych posesji.

Wykonując to zadanie w szczególny sposób przyczynicie się Państwo do poprawy wizerunku naszej Gminy, jak również do realizacji obowiązków określonych w przepisach prawa miejscowego „Regulamin utrzymania czystości i porządku w Gminie Rymań”.

WÓJT GMINY, mgr Mirosław Terlecki

Przedstawiamy kolejny wyciąg z „Regulaminu utrzymania czystości i porządku w Gminie Rymań”, tym razem, dotyczący obowiązków właścicieli nieruchomości, celem zapoznania i przestrzegania:

ROZDZIAŁ II

Wymagania w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości.

§ 4. Właściciele nieruchomości oraz najemcy/właściciele lokali zapewniają utrzymanie czystości i porządku na terenie nieruchomości poprzez:

- 1) wyposażenie nieruchomości w opisie w Rozdziale III urządzenia, służące do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymanie tych urządzeń w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym;
- 2) przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej lub, w przypadku gdy budowa sieci jest technicznie lub ekonomicznie nieuzasadniona, a fakt ten ma swoje odzwierciedlenie w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, o ile taki został opracowany oraz w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, wyposażenie nieruchomości w zbiornik bezodpływowy nieczystości ciekłych lub przydomową oczyszczalnię ścieków bytowych, spełniające wymagania określone w przepisach odrębnych;
- 3) gromadzenie nieczystości ciekłych w zbiornikach bezodpływowych;
- 4) oddzielne gromadzenie ścieków bytowych i gnojówki oraz gnojowicy;
- 5) usuwanie z terenu nieruchomości wraków pojazdów mechanicznych;

6) usuwanie, poprzez zmiatanie, zbieranie, grabienie, zmywanie, itp., zanieczyszczeń z powierzchni nieruchomości i utrzymanie ich należytego stanu sanitarno - higienicznego;

7) pielęgnację i utrzymywanie estetycznego wyglądu ogrodów jordanowskich, terenów zielonych, ogrodów, kwiatników, klombów, zarówno komunalnych jak będących własnością osób fizycznych i prawnych;

8) utrzymywanie w należytym stanie sanitarnym altan oraz innych pomieszczeń, mieszczących urządzenia na odpady;

9) uprzątnięcie przez właścicieli nieruchomości położonych wzdłuż ulicy niezwłocznie po opadach błota, śniegu, lodu z powierzchni nieruchomości, w tym z podwórzki, przejść, bram oraz z chodników przylegających bezpośrednio do nieruchomości, itp. (przy czym należy to realizować w sposób nie zakłócający ruchu pieszych i pojazdów), oraz posypanie piaskiem chodnika; uprzątnięte błoto, śnieg, lód należy złożyć na skraju chodnika, tak by mogły je sprzątnąć służby utrzymujące w stanie czystości jezdnię;

10) uprzątnięcie piasku z chodnika w sposób jak wyżej;

11) usuwanie nawisów (sopli) z okapów, rynien i innych części nieruchomości; oraz śniegu z powierzchni dachów.

12) likwidowanie śliskości na drogach publicznych, ulicach, placach w okresie mrozów i opadów śnieżnych przy użyciu piasku zmieszanego ze środkami chemicznymi nie działającymi szkodliwie na tereny zieleni oraz drzewa;

13) usuwanie ze ścian budynków, ogrodzeń i innych obiektów, ogłoszeń, plakatów, napisów, rysunków itp., umieszczonych tam bez zachowania trybu przewidzianego przepisami prawa;

14) oznaczenie nieruchomości przez umieszczenie w widocznym z ulicy miejscu tablic informacyjnych z numerem porządkowym nieruchomości oraz nazwą ulicy, oraz zadbanie o ich estetyczny i czytelny wygląd;

15) utrzymywanie nieruchomości niezabudowanych w stanie wolnym od zachwaszczenia;

16) utrzymywanie odłogowanych nieruchomości rolnych w stanie tzw. czarnego ugoru;

17) utrzymywanie lasów w stanie zgodnym z ich planami urzędania;

18) niezwłoczne usuwanie z terenu nieruchomości materiału rozbiórkowego i resztek materiałów budowlanych, powstałych w wyniku remontu i modernizacji lokali i budynków;

19) umieszczanie plakatów, reklam, ogłoszeń, nekrologów na urządzeniach do tego celu przeznaczonych;

Tekst Regulaminu znajduje się na stronie www.ryman.pl > BIP > Akty publicznoprawne > Uchwały Rady Gminy > Kadencja 2002 - 2006 > Uchwały Rady Gminy w 2006 roku..

POMOŻMY DZIECIOM MIESZKAJĄCYM NA WSI

W roku 2009 r. kolejny raz można przekazać 1% podatku dla organizacji pożytku publicznego. Jedną z nich jest **Stowarzyszenie Na Rzecz Ekorozwoju Wsi Gorawino**

78-124 Gorawino 44

Tel. (094) 3586066, (094) 3586089

e-mail: gorawino@poczta.fm

Jeśli chcesz przekazać 1% podatku na nasze Stowarzyszenie należy

wypełnić odpowiednią rubrykę w rocznym zeznaniu podatkowym (PIT-36, PIT-37 lub PIT-28)

podając nazwę organizacji pożytku publicznego (OPP) –

**STOWARZYSZENIE NA RZECZ
EKOROZWOJU WSI GORAWINO**

oraz numer wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego

KRS – 0000018209

Ruszyły prace społecznie użyteczne

W marcu ruszyły prace społecznie użyteczne, w ramach których aktualnie pracuje 20 osób bezrobotnych. Osoby te będą zajmowały się głównie pracami porządkowymi na terenie gminy.

Zgodnie z obowiązującymi zasadami prace społecznie użyteczne odbywają się w wymiarze 10 godzin tygodniowo, nie więcej niż 40 godzin miesięcznie.

Za wykonywaną pracę przysługuje świadczenie pieniężne w wysokości 6,50 zł/godz.

Zgodnie z podpisanym z

Powiatowym Urzędem Pracy w Kołobrzegu Porozumieniem, Gmina Rymań, w okresie marzec-listopad, zorganizuje prace społecznie użyteczne dla ogółem 60 osób bezrobotnych, z których każda będzie pracowała 3 miesiące.

W br. Urząd Gminy planuje również, korzystając z dofinansowania Powiatowego Urzędu Pracy, zatrudnić osoby bezrobotne w ramach robót publicznych, do remontu dróg i układania chodników ulicznych.

BYŁ U NAS BISKUP

9 marca br. w Urzędzie Gminy gościliśmy Ks. Bp. Edwarda Dajczaka, który na spotkanie przybył z Proboszczem rymańskiej parafii Ks. Krzysztofem Kempą.

W sali konferencyjnej na niecodziennych gości czekali Wójt, radni gminy, nasza radna powiatu, sołtysi oraz pracownicy Urzędu Gminy i GOPS-u.

Jednogodzinna wizyta upłynęła w miłej i serdecznej atmosferze.

W swoich wypowiedziach Ksiądz Biskup podkreślił szczególną rolę samorządowców w procesie budowania i rozwoju naszej „Małej Ojczyzny”.

Zaakcentował, jak ważne jest, aby każdy zawsze starał się być po prostu człowiekiem: ”być człowiekiem i w każdym widzieć człowieka”.

W czasie spotkania podejmowano wiele tematów i chociaż mamy różne priorytety, to na pewno każdy usłyszał coś, co go zainteresowało i co zostanie w jego sercu.

Myślę, że wszyscy obecni podzielą moje zdanie, że mieliśmy okazję spotkać niezwykłego człowieka.

/K.G./

WIZYTACJA JEGO EKSCELENCJI KSIĘDZA BISKUPA EDWARDA DAJCZAKA W PARAFII RYMAŃ

W dniach 8 i 9 marca 2009r. wizytował naszą Parafię Dostojnik Kościoła J.E. Ks. Bp. Edward Dajczak. W niedzielę przywitali Go gorąco na Mszy Świętej o godz. 13:30 Parafianie z Rzesznikowa, a w Rymaniu o godz. 15:00 rodzice bierzmowanych i młodzież. Ksiądz Biskup 27 młodym ludziom udzielił sakramentu bierzmowania, którzy przez 3 lata pod baczny okiem Ks. Proboszcza Krzysztofa Kempy i Pani Katechetki Wiesławy Zięby przygotowywali się, aby stać się dojrzałymi chrześcijanami. Na uwagę zasługuje niecodzienny wystrój świątyni z językami ognia symbolizującymi dary Ducha Świętego i nowymi obrusami. Dekorowaniem kościoła zajęli się rodzice bierzmowanych i bierzmowani pod kierunkiem Pani Wiesławy Zięby, Państwa Teresy i Władysława Serwach, Pani Ireny Piszczakowskiej i

Pana Leszka Siamburskiego. Czuwał nad tym, jak zawsze, Ks. Krzysztof Kempa.

Po Mszy Świętej obecni Księża z Dziekanem Dziekanatu Świdwin Romanem Tarniowym udali się z Dostojnym Gościem na obiad do restauracji „Polonez”, a o godz. 18:00 Ks. Biskup Edward Dajczak spotkał się ze wspólnotami Parafii w sali GOK w Rymaniu. Zastaliśmy tam salę pięknie udekorowaną przez Panią Bogumiłą Szczęśniak i Panią Danutę Makarewicz. Przedstawiciele wspólnot: dwóch Róż Różańcowych z Rymania, jednej Róż z Rzesznikowa i jednej Róż z Dębicy, Rady Parafialnej z Rymania, Dębicy i Rzesznikowa, Kręgu Biblijnego, Scholi, Ministrantów z Rymania, Rzesznikowa i Dębicy, Pan organista Kazimierz Bromblik, Pani Kościelna Maria Szymańska z Rzesznikowa, Pan Kościelny Władysław Serwach z Rymania i

Panie Katechetki zdali sprawozdania ze swojej działalności. Ks. Biskup cieszył się, że był wśród nas i podziękował za nasze trudy.

Drugi dzień wizytacji rozpoczął się Mszą Świętą w Dębicy o godz. 8:00, gdzie Ks. Biskup został serdecznie powitany przez tutejszych parafian i uczniów ze Szkoły Filialnej z Dębicy. Na pamiątkę dzieci wręczyły Ks. Biskupowi gipsowe słoneczniki z dedykacją.

O godz. 9:15 dziatwa Szkoły Podstawowej powitała Jego Ekscelencję szpalerem z uczniów ubranych na galowo i śpiewających pieśń „Bądź pozdrowiony Gościu nasz”. W auli szkolnej dostojnego Gościa powitał Dyrektor ZSP w Rymaniu Pan Henryk Gromek, dziewczynki z wierszami i kwiatami oraz Pani

Genowefa Siamburska w imieniu Rady Rodziców. Następnie wysłuchaliśmy pięknego koncertu przygotowanego przez Pana Mirosława Obolika.

Ks. Biskup rozmawiał z uczniami, odpowiadając na zadawane pytania. Opiekę nad uroczystością w SP sprawowała Pani Krystyna Sierecka, a program artystyczny pt. „Dekalog” w Gimnazjum pięknie przygotowała Pani Wiesława Zięba.

Ponadto program wizytacji obejmował spotkanie z pracownikami Urzędu Gminy oraz pracownikami ZSP w Rymaniu.

Wszyscy są zgodni, że od Ks. Biskupa emanowało ciepło, spokój, pogoda ducha. Jesteśmy zachwyceni prostotą, skromnością i pokorą Jego Ekscelencji Księdza Biskupa Edwarda Dajczaka.

Krystyna Sierecka

Dzień Kobiet w Gorawinie

Kobiety na całym świecie od 99 lat obchodzą Dzień Kobiet. W drugą niedzielę marca Rada Sołecka i Stowarzyszenie na Rzecz

Ekorozwoju Wsi Gorawino zorganizowali spotkanie przy kawie i ciastkach dla mieszkanki Gorawina, na które zaproszono Wójta Gminy Rymań M.

Terleckiego i Ks. Proboszcza M. Mierzwę. Najważniejszą osobą na spotkaniu była Pani Janina Gwizdak, która obchodziła swoje 92 urodziny, związku z czym, otrzymała kwiaty i życzenia od wszystkich zebranych. Jak co roku dużym powodzeniem cieszyły się konkursy Panie obiera-

ły jabłka tak, aby uzyskać jak najdłuższą łupinkę i wydzierają wstążki z kartki papieru. W konkursie na celność należało trafić rolką papieru toaletowego do otwartego parasola. Były nagrody dla uczestniczek konkursów i dużo wesołej zabawy dla wszystkich Pań. Do zobaczenia za rok.

DZIEŃ KOBIET W RZESZNIKOWIE

7 marca 2009 r. w sali wiejskiej w Rzesznikowie w ramach świetlicy środowiskowej dzieci sołectwa Rzesznikowo uczciły Święto Dnia Kobiet pod kierunkiem p. H. Cienkusza.

Na program złożyły się występy artystyczne dzieci, w których wzięły udział: Klaudia Franas, Marta i Kamila Biernat, Szymon Dach, Przemysław Polak, Karolina Urbaniak, Ewelina Sienkiewicz, Sandra Franas, Michał Fijałkowski, Pa-

trycja Ciesielczyk, Patrycja Stanowska, Roksana Biernat oraz Nikola Śliwka. Program akademii zawierał piękne wiersze, piosenki, nie zabrakło również tańców i innych atrakcji oraz poczęstunku dla zaproszonych gości. Na uroczystość przybyło

około 70 osób, wśród których miłym gościem był Wójt Mirosław Terlecki, Sołtys Sołectwa Rzesznikowo Henryk Kożuszek, Radna Maria Kędziarska oraz Zespół Śpiewaczy „Biadule” z Kinowa.

Małym artystom oraz zaproszonym gościom dziękujemy za wspaniałą zabawę i wspaniałą ciepłą atmosferę.

Jednocześnie już teraz zapraszamy wszystkie mamy z Sołectwa Rzesznikowo na uroczystość z okazji Dnia Matki.

Serdeczne podziękowania

kierujemy tym osobom, które zaangażowały się w przygotowanie i organizację uroczystości, w szczególności: p. A. Franas, p. P. Moskalik, p. E. Piskorz, p. B. Łukowskiej, p. M. Moskalik, p. M. Pabich, p. M. Kopacz, p. B. Gierszewskiej oraz p. B. Szczęśniak. Również dziękujemy zespołowi śpiewaczemu „Biadule” z Kinowa za przyjazd na uroczystość oraz Dyrektorowi ZSP w Rymaniu za użyczenie sprzętu nagłaśniającego.

Hubert Cienkusz

Baby, ach te baby

Mury naszej szkoły 06 marca 2009 roku gościły piękną. Mieszkanki Drozdowa licznie przybyły na uroczystość przygotowaną przez uczniów PSP w Drozdowie z okazji Dnia Kobiet. Artyści z klas I – VI i zerówka zaprezentowali swoje umiejętności artystyczne, wobec

tak miłych gości. Wierszem, skeczem, piosenką wywołałyśmy uśmiech na twarzach drogich pań. Nad programem artystycznym czuwały panie mgr Małgorzata Pietrak, mgr Mariola Figurska, mgr Joanna Siemińska.

J.S.

Szkolny pisarz

WYCIECZKA AUTOKAROWA W GÓRY ŚWIĘTOKRZYSKIE

Polski Komitet Pomocy Społecznej oraz Związek Emerytów i Rencistów w Rymaniu organizuje czterodniową wycieczkę autokarową w Góry Świętokrzyskie, która odbędzie się w dniach **03 – 06 czerwca 2009 roku**. Wyjazd w dniu **03.06.2009 r. o godz. 5.00** z Rymaniu (przystanek autobusowy przy ul. Szkolnej).

Koszt uczestnika wycieczki wynosi **250,00 zł.** od osoby, którym zapewniamy:

- wynajęcie autokaru, trzy noclegi z wyżywieniem, w tym śniadania i obiadokolacje, napoje chłodzące w czasie podróży, wspólne grilowanie, miejscowych przewodników turystycznych.

Program wycieczki obejmuje:

- miasto Kielce: pałac Biskupów Krakowskich, Kościół katedralny NMP, jaskinia Raj, zamek w Chęcinach, Sandomierz,
- Bodzentyn: kościół kolegiacki, ruiny zamku, miejscowość Święty Krzyż, zamek w Baranowie Sandomierskim, zespół klasztorny w Sandomierzu, zamek Krzyżotopór w Ujeździe, i wiele innych atrakcji.

Zapisy można zgłaszać w terminie do 20 kwietnia 2009 roku wraz z przedpłatą w wysokości 125,00 zł., pozostała kwota 125,00 zł płatna w terminie do 25 maja 2009 roku. Zapisy i wpłaty można zgłaszać do :

- Krzysztof Bujak, pok. Nr 22 w Urzędzie Gminy w Rymaniu (tel. 943583127, 602327061),
- Aldona Więcek, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rymaniu (tel. 943583234)

Zgłoszenie jest ważne tylko z dokonaną przedpłatą w kwocie 125,00 zł lub całą wpłatą w kwocie 250,00 zł.

Wszystkim uczestnikom życzymy udanej wycieczki i wiele miłych wrażeń.

03 marca 2009 roku w PSP w Drozdowie miało miejsce rozstrzygnięcie konkursu literackiego pt., „Szkolny pisarz”. Organizatorem konkursu była pani mgr Joanna Siemińska. Łącznie do organizatora wpłynęło 12 prac, zdecydowaną większością okazały się utwory poetyckie, ale znalazły się również opowiadania. Nie bez przyczyny ogłoszenie wyników i wyłonienie zwycięzców miało miejsce 03 marca, bowiem tego dnia obchodzimy **MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ PISARZY**. Nasi najlepsi „szkolni pisarze” to: Klaudia Byczkowiak – I miejsce, uczennica klasy III napisała wiersz pt., „Moja rodzina”; Paulina Wróblewska – II miejsce, uczennica klasy IV napisała opowiadanie pt., „Przyjacieł”; Wojciech Dylewski – III miejsce, uczeń klasy VI napisał wiersz pt., „Darek i Marek”. Pozostali uczestnicy otrzymali dyplomy uczestnictwa (Dorota Kocoń, Aneta Popiołek, Agnieszka Bryda, Dorota Janiszewska, Marta Byczkowiak, Emilia Domańska, Mateusz Marcinkowski, Dawid Sikorski). Celem konkursu było rozbudzenie w uczniach drzemającego talentu pisarskiego. Zwycięzcom gratulujemy!!! J.S

NASZA HISTORIA

Grodzisko Rymań

- z otchłani wieków

Pierwszy raz o grodzisku w Rymaniu dowiedziałem się od znajomego z Robunia. Pytałem kilku mieszkańców Rymania o wskazanie położenia interesującego mnie obiektu. Nikt nie potrafił wskazać tego miejsca. Okazywano natomiast spore zdziwienie, że „coś” takiego może znajdować się w pobliżu Rymania.

Co oznacza termin „grodzisko”? Określa on miejsce, w którym był gród. Sama nazwa grodu bierze się od słowa „grodzenie” lub „ogrodzenie”. Oznacza osadę obronną otoczoną wałem drewniano-ziemnym, dodatkowym elementem mogła być również fosa. Czynnikiem niezmiernie ważnym, przy zakładaniu grodu, było jego położenie geograficzne (usytuowanie w terenie). Wybierano takie miejsca, które z natury miały formy obronne, zawsze w bezpośrednim sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych.

Brak odpowiedzi na moje pytania zmotywował mnie do szukania informacji na ten temat. Byłem m.in. w Muzeum w Koszalinie, (biblioteka, dział archeologii). Szczególnie owocna okazała się rozmowa z Jackiem Borkowskim – kierownikiem działu archeologii, który wskazał opracowanie zawierające opis grodzisk m.in. w powiecie kołobrzeskim („Źródła archeologiczne do studiów nad wczesnośredniowiecznym osadnictwem grodowym na terenie województwa koszalińskiego”, Wł. Łosiński, J. Olczak, K. Siuchniński, tom IV, strona 113, poz.61). W opracowaniu tym jest opis grodziska w Rymaniu oraz jego lokalizacja! Znalazłem to „coś”, czego od pewnego czasu poszukiwałem, wiem, gdzie grodzisko się znajduje. W trakcie zbierania materiałów natknąłem się również na mapę

niemiecką z 1940 r. (nr 2059 Roman), na której omawiany obiekt jest zaznaczony jako „K.D. Alte Schanze” (stary szaniec).

Nie pozostało nic innego jak poszukać starego grodziska w terenie. Wybrałem się z synem Jarkiem na wycieczkę, której celem było zlokalizowanie grodziska. Znajduje się ono w odległości około 1 km w kierunku na północny zachód od północnego skraju zabudowań (p. Malinowski, Terlecki) Rymania. Poculiśmy się jak odkrywcy, wchodziliśmy do osady obronnej od strony cypla wysoczyzny (z kierunku zabudowań Rymania), którego strome zbocza wcinają się w bagnistą dolinę bezimiennego strumienia. Obiekt grodziska jest zalesiony. Wał od strony wysoczyzny jest zniwelowany. Grodzisko

jest otoczone wałem pierścieniowym, częściowo zniszczonym. Bieg wału jest przerwany w najbardziej wciętej w dolinę części cypla (brama?). Wnętrze grodziska (majdan) jest porośnięte lasem. Obniża się ono w kierunku północno-zachodnim. Podnóże cypla otoczone jest półkolistym rowem o szerokości około 5 m (dawna fosa). Średnica grodziska wy-

nosi około 80 m (wewnętrzna ok. 70 m), a powierzchnie przez nie zajmowana około 4500 m². Szerokość podstawy wału wynosi 2 -10 m, a wysokość grodziska od podstawy wyniesienia 4- 7,5 m.

Początki grodu w Rymaniu sięgają VII – VIII wieku (wczesne średniowiecze) i jest związane ze starszą formą rozwoju osadnictwa grodowego. To jedno z najstarszych grodzisk w naszym powiecie. Zaliczane jest do obiektów wyżynnych, cyplowych i jednoczłonowych. Z badań powierzchniowych przeprowadzonych w okresie międzywojennym, materiał zabytkowy nie zachował się. W latach sześćdziesiątych

były przeprowadzane badania powierzchniowe i sondażowe przez Ekspedycję Wykopalską Polskiej Akademii Nauk z Poznania. Podczas ich wykonywania znaleziono m. in. 15 fragmentów naczyń glinianych częściowo obtaczanych oraz 14 brzuśców z ceramiki, w tym dwa zdobione motywem falistym i pasmem linii poziomych. W jednym niedużym wykopie sondażowym wału odsłonięto fragment zwęglonej belki.

Rozplanowanie w terenie układu opisywanego grodu wczesnośredniowiecznego w Rymaniu, nosi znamiona celowej organizacji, wiążącej się z działaniem większych grup ludzkich. Z materiałów archeologicznych wynika, że w jego bliskim sąsiedztwie były zlokalizowane co najmniej trzy osady wczesnośredniowieczne. Średnio jedna warownia datowana na ten okres obejmowała swym zasięgiem obszar ok. 600 -700 km², ale były też skupiska na mniejszej przestrzeni.

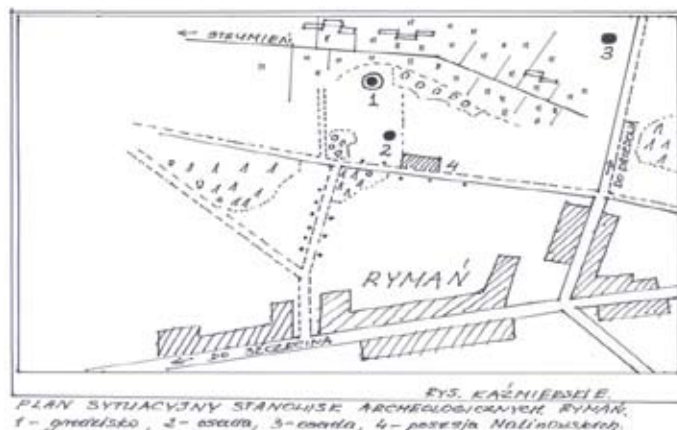
Wymiary grodziska, jego wysoki, o stromych stokach, wał ziemny, jak i widok z niego na bagnistą dolinę zrobiły na nas ogromne wrażenie. Wykonaliśmy kilkanaście zdjęć grodziska z różnych miejsc. Byłem tam po raz pierwszy 30 grudnia 2004 roku. Od tego momentu bliżej zainteresowałem się pradziejami naszej Rymańskiej Ziemi. W kolejnym odcinku przedstawię grodzisko nizinne, stożkowate w Starninie oraz ciekawą historię tego miejsca.

Może ten artykuł pobudzi ciekawość i będzie przyczynkiem do zainteresowania się naszymi pradziejami. Aż dziwne wydaje się, że mając tak ciekawe historycznie miejsca w naszym rejonie, prawie nic o nich nie wiemy.

Więcej zdjęć grodziska zobaczysz w „galerii foto” na portalu internetowym www.gorawino.net.

Zdjęcia i plan sytuacyjny wyk. E. Kaźmierski

Opracował Edmund Kaźmierski

PISANKI, KRASZANKI, JAJKA MALOWANE

Święta Wielkiej Nocy kojarzą nam się z wieloma tradycjami. Najbardziej fascynującym zajęciem szczególnie dla najmłodszych domowników jest wykonywanie pisanek.

Najstarsza polska pisanka pochodzi z X wieku, czyli z okresu, gdy powstawało państwo polskie. Znalaziono ją podczas wykopalisk archeologicznych w Opolu. Do barwienia pisanek używano tylko barwników naturalnych. Dla uzyskania pożądanego koloru przygotowywano odpowiednie wywary z roślin. Kolor czarny uzyskiwano z wywaru łupin orzecha albo kory

Innym sposobem było wyksrobrywanie wzorów na za-barwionych jajkach. Metoda ta szczególnie rozpowszechniona była na południu Polski. Jajka zdobione tą metodą to **skrobanki, rysowanki**.

Kolejny sposób zdobienia jaj na wielkanocny stół polegał na wyklejaniu wzorów z wełny, nici, rdzenia z sitowia lub bzu.

Przygotowanie pisanek pochłaniało bardzo dużo czasu, ale efekty były zadziwiające. Nie tylko zdobyły świąteczne stoły, często były też ciekawym prezentem. Matki ofiarowały je swoim dzieciom, panny na wydaniu – kawalerom. Zamożne dziewczyny dawały swym chłopakom nawet dwie kopy pisanek (120 sztuk), a uboższe kilka sztuk, lecz z napisem.

Dzisiaj z chęcią zasiadamy do zdobienia jaj, jednak sposoby ich wykonania są łatwiejsze i szybsze. Z pomocą spieszą nam sklepy, w których możemy nabyć specjalne barwniki, foliowe „koszulki” z humorystycznymi ilustracjami, w które „ubieramy kandydata” na pisanek, a te po namoczeniu w ciepłej wodzie dopasowują się do jego kształtu.

Możemy wykorzystać specjalne barwniki, farby tempery lub plakatówki. Do wykonania wzorów z pewnością przydadzą się świecące kredki i flamastry.

Życzymy powodzenia, zachowując ostrożność, bo przecież jajka łatwo się tłuką.

PISANKOWE CIEKAWOSTKI

Stare porzekadło mówi, że dopóki istnieje zwyczaj malowania jaj, świat będzie istniał.

Wśród starożytnych Greków, Rzymian czy Asyryjczyków również był zwyczaj barwienia jaj... strusich.

Zwyczaj malowania jaj wprowadziła według tradycji chrześcijańskiej Święta Magdalena.

Najstarsze polskie pisanki pochodzą z terenu Śląska i mają ponad 600 lat.

Najdroższe – wykonane ze złota i brylantów znajdują się w skarbcu kremlowskim. Były własnością rosyjskich carów.

Wojewoda Sapieha, gdy wyprawiał „Święcone”, na swoim stole wykładał tyle jaj, ile godzin w roku, tj. 8750.

Symbolika święconki

Dzisiaj w koszykach niesionych do poświęcenia znaleźć można niemal wszystko, byle było dużo i kolorowo.

Warto pamiętać, że dobór potraw w koszyku nigdy nie był przypadkowy. Od wieków każdy Boży dar symbolizował co innego, uznanego przez ludową jak i chrześcijańską tradycję. Zestaw tych darów się zmieniał, ograniczano ich liczbę, aż pozostało tylko sześć, by ostatecznie powiększyć do siedmiu.

Chleb był i jest pokarmem podstawowym, niezbędnym do życia. Gwarantował dobrobyt i pomyślność. Wśród chrześcijan zawsze był symbolem nad symbolami – przedstawia bowiem Ciało Chrystusa.

Jajko jest dowodem odradzającego się życia, symbolem zwycięstwa nad śmiercią. Tę symbolikę rozpowszechnili w Polsce Niemcy zakonnicy. Dzielenie się jajkiem przypomina przełamywanie opłatka na początku wieczery wigilijnej i wyraża przyjaźń, miłość i życzliwość.

Sól to minerał posiadający moc odstraszenia wszelkiego zła. Bez soli nie ma życia. To także oczyszczenie, sedno istnienia i prawdy.

Wędlina symbolizuje zdrowie i płodność, a także dostatek, bo przecież nie każdy mógł sobie pozwolić na ten szczególny pokarm.

Ser jest symbolem zawartej przyjaźni między człowiekiem, a siłami przyrody.

Chrzan zawsze był starym ludowym znamiem wszelkiej siły fizycznej. Współdziałając z innymi potrawami, zapewniał ich skuteczność.

Ciasto do koszyczka ze święconką weszło ostatnio jako symbol umiejętności i doskonałości – zapewne głównie jako popis domowych gospodyń.

Koszyk winien być z wikliny lub słomy. Wyścielony serwetką, ozdobiony białą koronką i zielenią bukszpanu lub gałązek borówki, był wyrazem wielkiej radości. Tą radością trzeba się podzielić podczas wielkanocnego śniadania. I to w znaczeniu symbolicznym jak też dosłownym.

dębowej lub olchowej, zmieszanej z opilkami żelaza. Piołun, bylica, dziki bez, sasanki, pędy młodego żyta barwiły na jasną zieleń, a łupiny cebuli dawały różne odcienie brązu. Kolor niebieski uzyskiwano z płatków bławatu. Pomalowane na jeden kolor jajka to **kraszanki, hałunki, malowanki**.

Wzory na jajkach malowano za pomocą słomki zanurzonej w pszczelim wosku, później „kąpano” jajka w wywarze, który barwił skorupkę w miejscach niepokrytych woskiem. To były **pisanki**.

